

ที่ กษ 1205/ว 72

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

22 มกราคม 2545

เรื่อง มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 7/2544
เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 เรื่องที่ 3.5

ด้วยในการประชุม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544 ที่ประชุมมีมติให้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ปรับปรุงการมอบอำนาจเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ทั้งในเรื่องการโอนการเข้าทำประโยชน์ และสิทธิการเช่า, เช่าซื้อที่ดินด้วย ส.ป.ก. จึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การโอนตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ เสนอ คปก. ครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 และที่ประชุมได้อนุมัติให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 และอนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามมติ คปก. ดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และชัดเจน ส.ป.ก. จึงขอชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นดังนี้

ข้อ 1. การโอน และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินดังกล่าว อยู่ในขั้นตอนที่ 1 ของสิทธิตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533

ข้อ 2. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ในกรณีดังต่อไปนี้

2.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้เฉพาะการโอนแก่เกษตรกร ซึ่งเป็นสามีหรือภริยาหรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น

2.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตกแก่เกษตรกรซึ่งเป็นสามีหรือภริยาของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นอันดับแรก

2.2.2 กรณีไม่มีบุคคลตาม 2.2.1 หรือมีแต่ไม่ขอรับ ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่เป็นเกษตรกร และบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดียวเท่านั้น

ข้อ 3. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปนี้

3.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่บุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์มากกว่าหนึ่งคน และเป็นกรณีที่พิจารณาเห็นว่าเป็นที่ดินที่มีขนาดแบ่งแยกได้ และเพียงพอแก่การครองชีพ

3.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิ

3.2.1 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ กรณีมีบุตรหลายคนขอรับมรดกสิทธิ โดยขอให้แบ่งแยกที่ดินและที่ดินดังกล่าวสามารถแบ่งได้เพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้จัดให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามส่วนที่ตกลงกัน

3.2.2 ในกรณีตาม 3.2.1 หากพิจารณาเห็นว่าที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ ให้มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดียวเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว

3.3 การโอนหรือการตกทอดมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่ทายาท ดังนี้

- 1) บิดา มารดา ของเกษตรกร
- 2) พี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกันของเกษตรกร
- 3) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร
- 4) หลานของเกษตรกร

3.4 กรณีมีเหตุผลและความจำเป็น ที่มีได้เป็นการหลีกเลี่ยงข้อห้ามโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน การโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย นอกเหนือจากบุคคลตามที่กำหนดข้างต้น ได้แก่ การโอนให้แก่คู่สมรสที่ย้ายชาติ

ข้อ 4. กรณีไม่มีทายาทตามที่กำหนดไว้มาขอรับมรดก หรือมีแต่ไม่ขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อไป

การโอนสิทธิให้แก่บุคคลอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 2.1, 3.1, 3.3 และข้อ 3.4 และการตกทอดทางมรดกสิทธิอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 2.2, 3.2 และ 3.3 ไม่สามารถกระทำได้

ข้อ 5. ผู้รับโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ และผู้รับมรดกสิทธิตามข้อ 2 และข้อ 3 ต้องเป็นเกษตรกร และเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้ไม่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. อยู่ก่อนแล้วและเมื่อได้รับโอนหรือตกทอดรวมกันไม่เกินขนาดถือครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ 6. ให้ถือว่าเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิตามข้อ 2 และข้อ 3 เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 19(7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ข้อ 7. ในกรณีผู้ยื่นคำขอโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาของ ปทจ. หรือ คปจ. ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และให้ ส.ป.ก.จังหวัดส่งคำอุทธรณ์ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาต่อไป

การพิจารณาของคณะกรรมการฯ ให้ถือเป็นที่สุด และให้แจ้งผลการพิจารณาไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการฯ มีมติ

ข้อ 8. เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติประการใดแล้ว ให้รวบรวมแจ้ง ส.ป.ก. เพื่อรายงาน คปก. ทราบต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อความรวดเร็วและมีให้เกิดปัญหาในการพิจารณาการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ จึงให้ถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว และเมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาเรื่องเกษตรกรขอรับโอนสิทธิหรือขอรับมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว ให้จังหวัดแจ้งมติการโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิดังกล่าวไปยัง ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ไพโรจน์ โลกนิยม

(นายไพโรจน์ โลกนิยม)

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ

โทร. 0-2281-2971

โทรสาร 0-2281-0815

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 7/2544

วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤศจิกายน 2544

เรื่องที่ 3.5 ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ความเป็นมา

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 กำหนดหลักเกณฑ์การโอน และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะที่ดินของรัฐที่ยังมิได้ทำสัญญาเช่า เช่าซื้อ จาก ส.ป.ก. โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณากรณีการโอนและตกทอดทางมรดกให้แก่สามี ภรรยา หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะ หรือทายาทตามที่กำหนดไว้ เช่น บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน หรือหลานของเกษตรกรส่วนกรณีมีความจำเป็นที่จะโอนหรือตกทอดให้บุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย เช่น คู่สมรสที่ย้ายขาดแล้วน้องเขย พี่เขย น้องสะใภ้ พี่สะใภ้ เป็นต้น อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ปัญหา

1. จากผลสรุปการประชุมสัมมนานิติกรและปฏิรูปที่ดินจังหวัดทั่วประเทศระบุว่า การพิจารณาการโอน ตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ เช่า และเช่าซื้อ ตามมติคณะกรรมการฯ และระเบียบคณะกรรมการฯ กระทำได้ล่าช้า เนื่องจากต้องนำเสนอเรื่องราวแก่ผู้มีอำนาจพิจารณาดังที่กำหนดไว้ เห็นสมควรที่จะกระจายอำนาจในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงมติและระเบียบดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติรวดเร็วขึ้น

2. ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544 วาระที่ 3.12 เรื่อง เกษตรกรขอโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน คณะกรรมการฯ มีมติว่า โดยที่เรื่องเกษตรกรขอโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้มีจำนวนมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการฯ จึงขอให้ ส.ป.ก. ทำการศึกษาปรับปรุงการมอบอำนาจของคณะกรรมการให้ครอบคลุมการปฏิบัติ โดยกระจายอำนาจให้ คปจ. และ ส.ป.ก. หรือคณะกรรมการต่างๆ และปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 โดยขยายเหตุผลเพื่อครอบคลุมประเด็นต่างๆ รวมทั้งเหตุผลที่นำเสนอในการประชุม ครั้งที่ 3/2544 ด้วย

3. จากข้อมูลในการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ปรากฏว่าขณะนี้ปริมาณคำขอโอนสิทธิและตกทอดทางมรดกของแต่ละ ส.ป.ก. จังหวัดมีจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต โดยในทางปฏิบัติการพิจารณาคำขอโอนและตกทอดทางมรดก ซึ่งต้องนำเสนอ คปจ. และ คปท. พิจารณาโดยอาศัยแนวทางที่กำหนดไว้ และหากมีการกระจายอำนาจในการพิจารณาตามแนวทางดังกล่าวจะทำให้การปฏิบัติงานสะดวกรวดเร็วขึ้น

แนวทางแก้ไข

เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและเป็นการกระจายอำนาจในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. จึงขอยกเลิกมติ คปก. ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 และกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา โดยนำเสนอ คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2544 การพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุม ครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2544

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นชอบหลักการที่ขอแก้ไข ได้แก่

1. เปลี่ยนแปลงอำนาจการพิจารณาในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์กรณีการโอนหรือตกทอดทางมรดกให้แก่คู่สมรสหรือบุตรเพียงรายเดียว จากเดิมเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัด

2. เปลี่ยนแปลงอำนาจการพิจารณาในการโอนให้แก่บุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย หรือบุคคลอื่นที่มีหรือเคยมีความเกี่ยวข้องกับผู้อน เช่น คู่สมรสที่หย่าขาดแล้ว น้องเขย พี่เขย พี่สะใภ้ เป็นต้น จากเดิมเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยกำหนดว่าการมีคู่สมรสที่หย่าขาดและญาติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

3. เพิ่มเติมสิทธิการยื่นอุทธรณ์คำขอโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ของเกษตรกรเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 40 แห่ง พ.ร.บ.วิ.ป.ก.รอง ซึ่งระบุว่า “คำสั่งปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งการยื่นอุทธรณ์ หรือโต้แย้งและระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย ฯลฯ” ซึ่งเดิมมิได้กำหนดไว้

4. กำหนดให้รายงานผลการพิจารณาของปฏิรูปที่ดินจังหวัด และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. อำนาจอย่างอื่นคงเดิม

คณะอนุกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ในกรณีดังต่อไปนี้

1.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้เฉพาะการโอนแก่เกษตรกร ซึ่งสามีหรือภรรยา หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น

1.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตกแก่เกษตรกรซึ่งเป็นสามีหรือภรรยาของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นอันดับแรก

1.2.2 กรณีไม่มีบุคคลตาม 1.2.1 หรือมี แต่ไม่ขอรับ ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่เป็นเกษตรกรและบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดียวเท่านั้น

ข้อ 2. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปนี้

2.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่บุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์มากกว่าหนึ่งคน และเป็นกรณีที่พิจารณาเห็นว่าเป็นที่ดินที่มีขนาดแบ่งแยกได้ และเพียงพอแก่การครองชีพ

2.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิ

2.2.1 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ กรณีมีบุตรหลายคนขอรับมรดกสิทธิโดยขอให้แบ่งแยกที่ดิน และที่ดินดังกล่าวสามารถแบ่งได้เพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้จัดให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามส่วนที่ตกลงกัน

2.2.2 ในกรณีตาม 2.2.1 หากพิจารณาเห็นว่าที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ให้มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดียวเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังกล่าว

2.3 การโอนหรือการตกทอดมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่ทายาท ดังนี้

- 1) บิดา มารดา ของเกษตรกร
- 2) พี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกันของเกษตรกร
- 3) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร
- 4) หลานของเกษตรกร

2.4 กรณีมีเหตุผลและความจำเป็น ทั้งมิได้เป็นการหลีกเลี่ยงข้อห้ามโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน การโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย นอกเหนือจากบุคคลตามที่กำหนดข้างต้น ได้แก่ การโอนให้แก่คู่สมรสที่ย้ายขาด (และญาติอันได้แก่ญาติในสังคมไทย มิใช่ญาติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

ข้อ 3. กรณีไม่มีทายาทตามที่กำหนดไว้มาขอรับมรดก หรือมีแต่ไม่ขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อไป

การโอนสิทธิให้แก่บุคคลอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 และการตกทอดทางมรดกสิทธิ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 1.2, 2.2 และ 2.3 ไม่สามารถกระทำได้

ข้อ 4. ผู้รับโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์และผู้รับมรดกสิทธิตามข้อ 1 และข้อ 2 ต้องเป็นเกษตรกร และเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้ไม่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. อยู่ก่อนแล้วและเนื้อที่รับโอนหรือตกทอดรวมกันไม่เกินขนาดถือครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ 5. ให้ถือว่าเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิตามข้อ 1 และข้อ 2 เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 19(7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ข้อ 6. ในกรณีผู้ยื่นคำขอโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาของ ปทจ. หรือ คปจ. ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

และให้ ส.ป.ก.จังหวัดส่งคำอุทธรณ์ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาต่อไป

การพิจารณาของคณะกรรมการฯ ให้ถือเป็นที่สุด และให้แจ้งผลการพิจารณาไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการฯ มีมติ

ข้อ 7. เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติประการใดแล้ว ให้รวบรวมแจ้ง ส.ป.ก. เพื่อรายงาน คปก. ทราบต่อไป

คำขอ

1) ขออนุมัติยกเลิกหลักเกณฑ์การโอนสิทธิ และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536

2) ขออนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิ และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเห็นชอบแล้ว เพื่อที่ ส.ป.ก. จะได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอในข้อ 1 ส่วนข้อ 2 อนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิและตกทอดมรดกสิทธิตามที่เสนอ ยกเว้นข้อ 2.4 กรณีการโอนให้กับญาติอันได้แก่ ญาติในสังคมไทย และข้อ 6 ในส่วนของกำหนดระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาต่อไป

ไพศาล กุวลัยรัตน์

(นายไพศาล กุวลัยรัตน์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ร.ต.สุรวุฒิ อิศรภักดี

(ร.ต.สุรวุฒิ อิศรภักดี)

เลขานุการกรม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ศรีโรจน์ จีรวัดน์จรรยา

(นายศรีโรจน์ จีรวัดน์จรรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6

ผู้ตรวจรายงานการประชุม